

Hallituksen varajäsenen vaalikelpoisuuden menetys ja uuden hallituksen varajäsenen valinta

215/00.00.01/2021 [Hallituksen ja tarkastuslautakunnan kokoonpano vuosina 2021-2025]

Hallitus 04.10.2022 § 97

Esittelijä Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelija Yksikön päällikkö Antti-Pekka Röntynen, p. 040 827 1158

Hallituksen varajäsen Juho Jokinen on ilmoittanut 9.9.2022 saapuneella kirjeellä menettäneensä vaalikelpoisuuden HSL:n hallituksen varajäsenen tehtävään (muutto toiselle paikkakunnalle). Jokisen toimikausi varajäsenenä on näin ollen päätynyt jo ennen uuden hallituksen varajäsenen valintaa, sillä hän on menettänyt yleisen vaalikelpoisuutensa tehtävään.

Vaalikelpoisuuden menetys

Kuntalain 78 §:n mukaan, jos luottamushenkilö menettää vaalikelpoisuutensa, hänet valinnut toimielin toteaa luottamustoimen päättyneeksi. Hallituksen varajäsenenä valitsee kuntalain 60 §:n mukaisesti yhtymäkokous.

Hallituksen kokoonpano

HSL:n perussopimuksen 3 ja 15 §:n mukaan HSL:llä on hallitus, jonka tehtävät on määritelty perussopimuksen 16 §:ssä. Hallituksen nimeää yhtymäkokous. Hallituksen toimikausi on neljä vuotta. Hallituksen paikkajako määräytyy jäsenkuntien perussopimuksen mukaisten ääniosuuksien suhteessa. Hallituksessa on 14 jäsentä ja näiden varajäsenet. Lisäksi hallituksessa voi olla asiantuntijajäseniä. Kuntalain 58 §:n 3 momentin mukaan kuntayhtymän toimielinten kokoonpano on sovitettava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kuntavaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Tätä pykälää sovelletaan kuntayhtymän hallituksen kokoonpanoon.

Vaalikelpoisuus ja tasa-arvolain mukaiset vaatimukset

Hallitukseen valittavalla tulee olla kuntalain 71 §:n mukainen vaalikelpoisuus edustamansa kunnan luottamustoimeen. Kuntalain 76 §:n mukaan vaalikelpoinen kuntayhtymän toimielimiin on henkilö, joka kuntalain 71 §:n mukaan on vaalikelpoinen kuntayhtymän jäsenkunnan luottamustoimeen. Hallitukseen ei voi valita kuntalain 76 §:n 1 momentin mukaan HSL-kuntayhtymän palveluksessa olevaa henkilöä, valtion virkamiestä, joka hoitaa välittömästi kunnallishallintoa koskevia valvontatehtäviä tai kuntalain 76 §:n 2 momentissa tarkoitettua HSL-kuntayhtymään liikesuhteessa olevan yhteisön johtotehtävissä olevaa henkilöä.

Lisäksi hallituksen kokoonpanon on sekä jäsenten että varajäsenten osalta täytettävä tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin säännös eli kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Näin ollen suhteen miehet/naiset tulee olla 6/8, 7/7 tai 8/6. Parhaillaan varajäsenten osalta tilanne on miehet/naiset suhteessa 8/6 ja käsittelyssä olevan hallituksen varajäsenen eron myötä suhde olisi 7/6 (miehet/naiset). Uusi valittava jäsen voi siis olla joko mies tai nainen. Sukupuolikiintiön tulee toteutua sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Hallituksen jäseneksi ei voi valita henkilöä, joka on HSL:n toimitusjohtajaan

hallintolain (434/2003) 28 §:ssä tarkoitetussa suhteessa (lähisukulainen, eräät perheoikeudelliset ja niihin rinnastettavat suhteet sekä pysyvä palvelus- tai toimeksiantosuhde), koska tällainen suhde muodostaisi pysyvän esteellisyyden.

Ehdotus

Hallitus päättää esittää yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous päättää

a) todeta Juho Jokisen menettäneen yleisen vaalikelpoisuutensa hallituksen varajäsenen tehtävään kuntalain 71 §:n ja 76 §:n perusteella 9.9.2022 alkaen kuntayhtymän jäsenkunnasta poismuuton vuoksi; sekä

b) valita Jokisen tilalle uuden hallituksen varajäsenen hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Yhtymäkokous 29.11.2022 § 18

Ehdotus

Yhtymäkokous päättää

a) todeta Juho Jokisen menettäneen yleisen vaalikelpoisuutensa hallituksen varajäsenen tehtävään kuntalain 71 §:n ja 76 §:n perusteella 9.9.2022 alkaen kuntayhtymän jäsenkunnasta poismuuton vuoksi; sekä

b) valita Jokisen tilalle uuden hallituksen varajäsenen hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Käsittely

Käsittelyn aikana Helsingin yhtymäkokousedustaja Saksanen ehdotti uudeksi hallituksen varajäseneksi Tarik Ahsanullahia. Yhtymäkokous päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Päätös

Yhtymäkokous päätti

a) todeta Juho Jokisen menettäneen yleisen vaalikelpoisuutensa hallituksen varajäsenen tehtävään kuntalain 71 §:n ja 76 §:n perusteella 9.9.2022 alkaen kuntayhtymän jäsenkunnasta poismuuton vuoksi; sekä

b) valita Jokisen tilalle uudeksi hallituksen varajäseneksi hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi Tarik Ahsanullahin.

